

Posudek vedoucího bakalářské práce – HTF UK
Role spirituality v životě věřících psychoterapeutů

Vedoucí práce: Mgr. Jiří Motl, Ph.D

Autor: Adriana Hůlková

Posuzovaná bakalářská práce se zaměřuje na to, jakou úlohu sehrává spiritualita v životě věřících psychoterapeutů. Text se zabývá otázkou, jak spiritualita terapeuta ovlivňuje jeho práci a jak jeho profesní zaměření ovlivňuje jeho spiritualitu. Dále se práce věnuje tomu, jak vstupují duchovní témata do psychoterapeutického procesu. Bakalářská práce se dělí na část teoretickou a empirickou. Teoretická a empirická část práce jsou organicky propojeny. Pěkně je v této souvislosti využít např. model spirituality, který pracuje s osmi dimenzemi. Cíl práce by však mohl být jasněji formulován a závěry trochu odvážnější.

Teoretická část: V teoretické části jsou definovány základní pojmy. Podstatná část je věnována vybraným psychoterapeutickým směrům a jejich vztahu k náboženství.

Empirická část: Empirická část obsahuje kvalitativní zkoumání založené na rozhovorech s osmi věřícími terapeuty. Kazuistiky jednotlivých respondentů jsou zpracovány precizně. Zvláště oceňuji postoj respektu vůči respondentům (jak při rozhovorech, tak při interpretaci získaných dat). Velice pěkné je také grafické znázornění vybraných odpovědí v kap. 6.1. Zajímavé by bylo, kdyby autorka vytvořené grafy doplnila také detailnější interpretací. Za touto kapitolou je zařazena diskuse.

Diskuse je jakýmsi souhrnem a srovnáním perspektiv jednotlivých respondentů. Je škoda, že zde studentka nemluví více sama za sebe. Ocenil bych také, kdyby autorka více vztáhla výsledky svého zkoumání k obecnějším tématům. Např.: Na základě rozhovorů se domnívám, že je možné pracovat s náboženskými tématy v psychoterapii za těchto podmínek... Zajímalo by mě také např. to, jak studentka hodnotí možnosti využití konceptu psychospirituální krize v terapeutické praxi (např. v psychiatrických léčebnách).

Možnosti dalšího zkoumání: V diskusi je vznesena zajímavá otázka, jestli zažívají psychospirituální krizi častěji věřící nebo nevěřící. Odpověď na tuto otázku by vyžadovala další zkoumání. (Zde by bylo třeba stanovit, co budeme považovat za psychospirituální krizi a jak vymezíme pojem věřící.)

Otázka pro obhajobu: Je podle vás lepší, když má věřící klient věřícího terapeuta a nevěřící nevěřícího?

Struktura práce: Struktura práce je přehledná.

Rozsah práce je trochu větší, než je u bakalářských prací obvyklé.

Metoda: Zvolená metodologie je adekvátní vzhledem ke zkoumané oblasti. Našel jsem jen drobné nedostatky:

Pokud jde o výběr respondentů, tak studentka hovoří o metodě sněhové koule (s. 26), vypadá to ale, že někteří respondenti byli vybráni jinou metodou (metoda cíleného výběru).

Formální stránka:

Způsob práce s literaturou je korektní.

Způsob vyjadřování je místy poněkud těžkopádný.

Nedotažené formulace: „Výcvik trvá 5 a půl roku je 260 hodin připadá na sebezkušenostní práci ve skupině, kde je např. program „Cesta hrdiny“, a 600 hodin je věnováno metodologii a teorii s nácvikem.“ (s. 18) Kromě toho, že věta není jasně formulovaná, tak pracuje se staršími informacemi, protože tzv. Cesta hrdiny už není povinnou součástí výcviku asi 7 let.

Další formální nedostatky: Velká písmena - „Role Spirituality v životě Věřících Psychoterapeutů“. Přebývající tečka - „realita. (Vojtíšek, Dušek a Motl, 2012, s. 29).“ Nadbytečná závorka – „atd.“ (s. 12). Překlepy: „Pan Karel ve svém emailu z 20. 6. 2018 absolvoval výcvik...“ (s. 19) „Umění má Pro...“ (s. 45).

Problémy při práci s pojmy a další nejasnosti:

„Pro efektivnější praxi by bylo vhodné tento koncept považovat za alternativní či doplňující psychiatrický výklad (Motl, 2017, s. 134-138).“ (s. 23) Zde není jasné, co se snaží zdrojový text říci.

„Rogersův psychoterapeutický přístup vychází z několika hypotéz.“ (s. 14) Zde by bylo patrně lepší hovořit o tezích, nebo východiscích. Pojem hypotéza naznačuje, že budou hypotézy verifikovány/falzifikovány.

„Aktuálně terapeuticky pracuje hlavně se sebevrahy.“ Korektnější formulace by byla „s lidmi, kteří uvažovali, nebo se pokusili o suicidium.“

„Respondenti, kteří jsou nebo byli aktivně činní v církvi, podotýkají, že jim bylo povoleno věnovat se psychoterapii, což dosud není u nás běžné.“ Toto tvrzení by bylo třeba doložit. Obvykle je v církvi zakázáno se věnovat psychoterapii? Myslí se tím katolická církev?

Další nejasná formulace: „K pochopení dalších rozdílů v Grofově přístupů k člověku a jeho psyché je také postoj založený na důvěře.“ (s. 21)

Celkové hodnocení: Studentka velice aktivně konzultovala a reagovala na připomínky vedoucího. V průběhu práce na textu byly patrné výrazné pokroky ve způsobu formulování myšlenek a schopnosti jasně strukturovat text práce.

Studentka se díky rozhovorům seznámila s širokým spektrem terapeutických přístupů, což ji odborně významně posouvá. Patrně jí to také pomůže s výběrem jejího vlastního terapeutického výcviku.

Předkládaná práce splňuje všechny požadavky na bakalářskou práci. Výzkum byl proveden s řádnou pečlivostí a studentka v práci prokázala svou odbornost. **Práci doporučuji k obhajobě s hodnocením výborně až velmi dobře (1-2).**

Jiří Motl